

*Ko pa solnce neče vstati,
in nevihta prihrumi,
Jankcu je družica mati,
ki ga ljubi in uči.*

*Svet drhti v bobnečem gromu,
Jankec groze ne pozna:
luč gori na varnem domu
materinega srca.*

*Mati staro knjigo vzame,
deček se nasloni k nji,
in na glas mu brati jame,
kar na listih teh molči.*

*In pred dečkom se odpira
nova zemlja, novi svet,
hrepenec se vanj ozira,
srečo pije mladih let.*

L. Gangl.

Spoštuj prirodo!

Spisal Lud. Potočnik.

(Dalje.)

daj pa poslušajte dalje!» pravi zopet vol. »Ko tako voz dalje vlečem, zapazim na travniku ob potu vešala in na njih je nekaj viselo. Ko pridem bliže, vidim, da je to človeško truplo. Ko bolj pozorno pogledam, se kar prestrašim in ostrmim. Sam svojim očem nisem mogel verjeti. Da ne bi se morebiti motil, stopim še korak dalje in tedaj se prepričam, da sem čisto prav videl.

Kaj menite, kdo je bil tisti, ki je visel na vešalih?»

»No, kdo?» sta zopet vprašali kravi.

»Smukov Tine. Ves črn je bil, in krokarji so ga obšetavali.«

»Tudi to je mogoče,« se oglasita plavka in sivka.

Tonček je poslušal in poslušal, tako da je pri tem pozabil sam nase. Ves čas mu še na misel ni prišlo, kje je; zakaj popolnoma ga je obvladalo začudenje nad tem, da sliši govoriti živino, in sicer o rečeh, ki so skrite v prihodnosti. Njegovi čuti so bili za vse drugo topi. Povest o Tinetu pa je močno razburila njegovo dušo. Živo si je predstavljal spačeni obešenčev obraz in črne gavrane, ki se zaletujejo vanj in ga kljujejo.

Ko je ta strašni prizor gledal tako v duhu, ga je stresla neka mrzlica, da ga je po vsem životu izpreletela kurja polt. Ta izprememba na telesu pa je vplivala tudi na dušo tako, da se je mahoma zavedel, da je sam in da ga okroginokrog obdaja temna noč.

Obšla ga je groza, in zbežal je v hišo.

Ptičji zbor.

Nekega dne je vrana v mogočnih zaganjkih plula nad ravnino in dolino, nad gozdom in poljem ter neprestano kričala:

»Zbor! Zbor!«

In ko so ptiči to zaslišali, so se živo povpraševali: »Kje in kdaj? Kje in kdaj?«

»V gozdu! Zdaj!« se je zopet oglasila vrana. In vsi ptiči so nemudoma odfrčali v gozd. Na košatem hrastu se je vršil zbor. Po vejah so čepeli različni ptiči, gori v vrhu pa je veličastno sedel kralj orek na svojem prestolu.

Ko je bil zbor zbran polnoštevilno, se vzdigne kralj s svojega sedeža. Njegovo bistro oko premotri z ostrim pogledom podložni narod. Nastala je grobna tišina. Tedaj pa povzdigne svoj glas in pravi: »Zadnji čas so začele prihajati k meni različne pritožbe o človeški krutosti. Ker vem, da so te vaše pritožbe opravičene, sem sklical zbor, da dam vsakomur priliko, meni potožiti svoje težave in bolečine; in kolikor bo v mojih močeh, vam hočem pomagati. Pozivljam vas torej, da mi vsak svobodno in brez ovinkov odkrije, kar mu teži srce!«

Pred kralja stopi sova. Globoko se prikloni in pravi: »Prebivam v razvalinah in duplih, kjer nikomur nisem napoti. Lovim miši in druge take škodljivce. Za to dobroto pa me človek preganja in če me vlovi, me pribije kot strašilo na steno svojega poslopja.«

»Krivica!« reče kralj.

»Krivica!« vzklikne zbor. Tako so človeka tožile različne ptice.

Tudi črni kos stopi pred kraljevega orla in toži, rekoč: »Imel sem šest drobnih mladičev v gnezdu. Bili so mi veselje in ponos. Kar se pa nekega nesrečnega dne prikaže skozi grmovje dvoje hudobnih oči, ki opazijo moje gnezdo. S kruto roko pomeče hudobnež moje mladiče na tla in jih neusmiljeno pomendra. Vse moje prošnje ga niso ganile.«

»Neusmiljenost, brezsrčnost!« reče kralj in vikne zbor.

Za kosom pristopi krdelce slavcev, in najstarejši odpre kljunček in začne tako prepevati:

„Oj, kralj mogočni!
Povej, kaj tebi bi življenja bilo mar,
če ti odvzet v višave sinje vzlet bi bil,
če bi podrle tvoje vedre se planine,
če te oropali bi skalne domovine?
Povej, če vzeli moč bi tvojim silnim udom,
ne bi li bilo ti življenje
nezmerno le trpljenje,
telo pa tvoje živ mrlič? —
Ce bi se tat ti bližal zlobni,
da tvojih bi oropal te vrlin
in z jasnih te prepodil visočin,
z močjo orjaških svojih udov
bi namah
podrl ga v prah.
In kar je tebi sinje nebo,
kras planin in moč kraljeva,
to je slavcu petja dar,
petja sladkega sladki dar.
Kdor bi petje mi zabranil,
ta na smrt bi me obsodil;

od zatrtih srčnih čuvstev
bi umrl . . .
In glej, mladičev mojih pet!
Kaj materina je ljubezen, veš.
V ljubezni tej sem jih redil,
sem peti pesmi jih učil
in upe lepe sem gojil.
Toda — ah!
Hudoba v človeški podobi
do gnezda k mladičem je prišla,
izruvala jim je jezike
in z zlobnim smehom je odšla.
Zdaj nemi so moji mladiči,
živi sicer — pa mrlič.
Pesmi, ki v dar so jim dane,
za večno so v srcu zaprte.
Vsi upi, vse nade so strte.
Smrt, dolgo nikar več ne čakaj
in reši nas toge, trpljenja!
Ti pa, oj, kralj naš pravični,
sodi, kaznuj zločinca!“

(Dalje.)

